

ENERGETICKÝ REGULAČNÍ ÚŘAD

Masarykovo náměstí 5, 586 01 Jihlava

Sp. zn. OSR-04292/2018-ERU

Praha 18. června 2018

Č. j. 04292-3/2018-ERU

P Ř Í K A Z

Energetický regulační úřad, jako věcně příslušný správní orgán podle § 18 zákona č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „energetický zákon ve znění pozdějších předpisů“), v příkazním řízení podle § 90 zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich (dále jen „zákon o odpovědnosti za přestupky“), a § 150 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), vedeném pod sp. zn. OSR-04292/2018-ERU s obviněnými z přestupku, kterými jsou podnikající fyzické osoby [redacted], se sídlem [redacted] a [redacted], se sídlem [redacted], ve věci podezření ze spáchání přestupku podle § 91a odst. 1 písm. o) zákona č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon), ve znění účinném do 5. června 2017 (dále jen „energetický zákon“) rozhodl

takto:

I. Obviněný z přestupku podnikající fyzická osoba [redacted], se sídlem [redacted] (dále jen „obviněný“), se uznává vinným z přestupku podle § 91a odst. 1 písm. o) energetického zákona, kterého se dopustil tím, že v rozporu s § 68 odst. 3 energetického zákona dne 5. června 2017 v katastrálním území obce [redacted], na pozemku parc. č. [redacted], v blízkosti plynárenského zařízení, středotlakého plynovodu PE dn 63 v postavení objednatele řídil provádění činnosti (vrtných prací), v jejímž důsledku došlo k poškození tohoto energetického zařízení, a tím k porušení zákazu poškození energetického zařízení činností v ochranném pásmu i mimo ně.

II. Obviněný z přestupku podnikající fyzická osoba [redacted], se sídlem [redacted] (dále jen „obviněný“), se uznává vinným z přestupku podle § 91a odst. 1 písm. o) energetického zákona, kterého se dopustil tím, že v rozporu s § 68 odst. 3 energetického zákona prováděl dne 5. června 2017 v ochranném pásmu plynárenského zařízení v katastrálním území obce [redacted], [redacted], na pozemku parc. č. [redacted], v blízkosti plynárenského zařízení, středotlakého plynovodu PE dn 63 činnost (vrtné práce), v jejímž důsledku došlo k poškození tohoto energetického zařízení, a tím k porušení tohoto ustanovení energetického zákona.

III. Podle § 91a odst. 7 energetického zákona ve znění pozdějších předpisů se obviněnému [redacted] za spáchání přestupku podle § 91a odst. 1 písm. o) energetického zákona ukládá **pokuta ve výši 27 000 Kč (slovy: dvacet sedm tisíc korun českých), která je splatná do 30 dnů ode dne nabytí právní moci tohoto příkazu na účet**

Energetického regulačního úřadu vedeného u České národní banky, č. účtu 19-2421001/0710, variabilní symbol 21718.

IV. Podle § 91a odst. 7 energetického zákona ve znění pozdějších předpisů se obviněnému [REDAKCE] za spáchání přestupku podle § 91a odst. 1 písm. o) energetického zákona ukládá **pokuta ve výši 14 000 Kč** (slovy: čtrnáct tisíc korun českých), která je splatná do 30 dnů ode dne nabytí právní moci tohoto příkazu na účet Energetického regulačního úřadu vedeného u České národní banky, č. účtu 19-2421001/0710, variabilní symbol 22118.

Odůvodnění

Dne 18. ledna 2018 zahájil kontrolní orgán Energetického regulačního úřadu (dále jen „Úřad“ anebo „správní orgán“) z důvodu zjištění poškození plynárenského zařízení při provádění vrtných prací dne 5. června 2017 v ochranném pásmu plynárenského zařízení v katastrálním území obce [REDAKCE], okr. [REDAKCE], na pozemku parc. č. [REDAKCE] kontrolu dodržování § 68 odst. 3 energetického zákona. Na základě kontrolního zjištění a získaných podkladů vyhotovil kontrolní orgán dne 22. února 2018 Protokol o kontrole č. [REDAKCE], č. j. 00559-6/2018-ERU (dále jen „protokol o kontrole“). Vůči kontrolnímu zjištění uvedenému v protokolu o kontrole nepodal obviněný [REDAKCE] žádné námítky.

Po prostudování všech podkladů obsažených v kontrolním spisu sp. zn. 00559/2018-ERU (dále jen „kontrolní spis“) dospěl správní orgán k závěru, že veškeré podklady pro posouzení věci jsou dostačující a není pochyb o tom, že předmětné jednání je přestupkem podle energetického zákona, který spáchali oba obvinění a jsou dostatečně zjištěny všechny okolnosti a skutečnosti daného případu, o kterých nemá správní orgán důvodné pochybnosti, a proto správní orgán přistoupil podle § 90 zákona o odpovědnosti za přestupky v souladu s § 150 správního řádu k vydání tohoto příkazu.

Kontrolou bylo zjištěno, že územní správce plynárenských sítí, společnost GridServices, s.r.o., pověřený operativní správou majetku společnosti GasNet, s.r.o., dne 5. června 2017 přijal hlášení, že v ochranném pásmu zařízení plynárenské distribuční soustavy v katastrálním území obce [REDAKCE], okr. [REDAKCE], na pozemku parc. č. [REDAKCE] došlo v důsledku provádění strojně vrtných sond mezi obcemi [REDAKCE] k poškození plynovodu PE dn 63 o tlakové úrovni od 0,05 bar do 4 bar. Strojně vrtné sondy sloužící pro účely geologického průzkumu prováděl obviněný [REDAKCE] prostřednictvím najaté vrtné soupravy UGB 50 s obsluhou od obviněného [REDAKCE] na základě objednávky označené číslem [REDAKCE] a názvem „[REDAKCE]“ ze dne 2. června 2017.

Způsob činnosti při provádění zemních prací byl místně příslušným provozovatelem distribuční plynárenské soustavy, společností GasNet, s.r.o. posouzen jako cizí zásah v ochranném pásmu plynárenského zařízení. Zjištěné skutečnosti jsou popsány v protokolu o narušení ochranného nebo bezpečnostního pásma plynárenského zařízení č. [REDAKCE] ze dne 5. června 2017. Obviněný [REDAKCE] nezažádal o povolení k provedení strojně vrtných sond, tudíž tato činnost nebyla ani povolena. Vyjádření o existenci plynárenského zařízení nebylo nikým požadováno, tudíž nebylo ani vydáno, proto ani nebyla poloha plynovodu v terénu v místě provádění vrtů vytyčena.

Zhotovitel zemních prací, obviněný [REDAKCE] dne 5. prosince 2017 kontrolním pracovníkům Úřadu písemně sdělil, že 5. června 2017 prováděl pomocí vrtné soupravy UGB 50 geologický průzkum mimo jiné na polní cestě mezi obcemi [REDAKCE] v okrese [REDAKCE]. Činnost prováděl na základě písemné objednávky geologa [REDAKCE]. Že se vrt nacházel v blízkosti plynového vedení, si byl vědom podle černožluté výtyčky bez popisového štítku. V pomyslné rovině vedla podélná terénní prohlubeň vypadající jako zaházený výkop, proto byl vrt umístěn do středu cesty a pak překontrolován ocelovou virguli. Jako vždy, když se sonda nachází v blízkosti podzemních sítí, postupoval po dvaceti až třicet centimetrových návrtech, aby při poškození ochranné fólie, která by měla být položena třicet centimetrů nad vedením, nedošlo k poškození podzemních sítí. V 15.15 hod. po třech návrtech v hloubce 60 – 70 cm došlo k provrtání plynové přípojky, aniž by se narazilo na ochrannou fólii. Po provrtání přípojky začal unikat plyn, proto okamžitě ukončili práce a geolog informoval havarijní službu.

Obviněný [REDAKCE] zaslal dne 19. prosince 2017 Úřadu svoje písemné vyjádření, ve kterém uvedl, že před provedením vrtných prací provedl prohlídku tras cest a zjistil, že se cca 2 metry od krajnice cesty nachází signální tyč plynovodu. Spoléhal na to, že tato tyč označuje trasu vedení. Žádné vyjádření o tomto vedení proto nepožadoval a z časových důvodů nepožádal ani o jeho vytyčení. Za jeho 30 letých zkušeností se nesetkal s případem, že by inženýrská síť u polních cest vedla osou cesty a nikoli po jejích stranách, jak je to obvyklé. Po kontrole virguli vrtmistra pana [REDAKCE] nasměroval na osu cesty a sdělil mu, že zde může vrtat. Při vrtání následně došlo k porušení plynovodu. Toto oznámil na havarijní službu. Vrtné práce byly provedeny výhradně dle jeho pokynu, s místním obecním úřadem tuto činnost nekonzultoval. Je si plně vědom své odpovědnosti za vzniklou havárii, neboť podcenil přípravu zakázky.

K poškození plynárenského zařízení došlo jeho navrtáním při vrtání sondy pro geologický průzkum vrtnou soupravou.

Z vyjádření společnosti GridServices, s.r.o. vyplývá, že vzniklé poškození středotlakého plynovodu bylo bezprostředně nahlášeno správci plynárenského zařízení, který zajistil jeho opravu. Podle Protokolu o narušení ochranného nebo bezpečnostního pásma plynárenského zařízení ze dne 5. června 2017 a Protokolu o úniku z plynu č. [REDAKCE] ze dne 6. června 2017 došlo k doprovodnému úniku plynu do ovzduší v množství 282 m³, který unikal po dobu 300 minut. V důsledku poškození zařízení nedošlo k přerušení dodávky plynu. Veškeré náklady spojené s opravami ve výši [REDAKCE] Kč byly uhrazeny částečně pojišťovnou a částečně obviněným [REDAKCE] beze zbytku.

Přestupku podle § 91a odst. 1, písm. o) energetického zákona se dopustí právnická nebo podnikající fyzická osoba tím, že poruší některý ze zákazů stanovených v § 46 odst. 8 až 10 nebo v § 68 odst. 3 nebo 5 energetického zákona. V tomto příkazním řízení se správní orgán zabýval porušením zákazu poškození plynárenského zařízení při provádění zemních prací (vrtání sond pro geologický průzkum) v ochranném pásmu, podle § 68 odst. 3 energetického zákona. Práce v ochranném plynárenském pásmu podléhají zvláštnímu režimu a je třeba je provádět s maximální odbornou péčí a opatrností.

Oba obvinění z existence vytyčovací tyče signalizující přítomnost plynárenského zařízení věděli, že zemní práce provádějí v ochranném pásmu plynárenského zařízení a v jeho bezprostřední blízkosti. Obviněný [REDAKCE] podcenil přípravu prací, když nezažádal o povolení k provedení strojně vrtaných sond, nepožádal o vyjádření k existenci

plynárenského zařízení a o vytyčení polohy plynovodu v terénu v místě provádění vrtů. Spoléhal na své dlouholeté zkušenosti s označováním a vedením plynovodů a na zkušenosti vrtmistra při provádění vrtů za podobných podmínek. Obviněný [REDAKCE] uposlechl pokynu obviněného [REDAKCE] vrtat sondu na jím označeném místě, přestože polohu plynovodu v terénu neměl vytyčenu. Nepřiměřeně spoléhal na své zkušenosti a na způsob provádění sondáže postupnými návrty, které měly odhalit případnou existenci plynárenského zařízení díky přítomnosti výstražné fólie a pískového obsypu.

Není pochyb o tom, že oba obvinění při realizaci díla nedodrželi podmínky pro provádění zemních prací v blízkosti plynovodu, neboť jeho poškození mohli s ohledem na okolnosti předvídat, byť možnost poškození plynovodu za těchto okolností se jeví jako málo pravděpodobné. I když plynovod byl dle vyjádření obviněných uložen neobvykle v ose cesty a dle obviněného [REDAKCE] nebyl chráněn obvyklým způsobem výstražnou fólií, jeho uložení se stále nacházelo v plynárenském pásmu a jeho existence byla signalizována tyčí. Poškození mohlo být zabráněno vytyčením přesné polohy uložení plynovodu, o které však obviněný [REDAKCE] jako zhotovitel prací nepožádal a obviněný [REDAKCE] realizoval vrt, aniž by se přesvědčil, zda svou činností nemůže poškodit plynárenskou soustavu, či omezit nebo ohrozit její bezpečný a spolehlivý provoz. Nezabránili tak vhodným opatřením vzniku poškození plynárenského zařízení, proto jsou plně odpovědní za spáchaný přestupek a způsobenou škodu.

Charakteristickým znakem přestupků právnických osob a podnikajících fyzických osob je skutečnost, že odpovědnost těchto osob je založena porušením právních povinností bez ohledu na zavinění. Jedná se o objektivní odpovědnost, tedy odpovědnost za výsledek. Je proto věcí obviněného, aby si při výkonu své činnosti počínal tak, aby neporušil povinnosti dané příslušnými právními předpisy, v tomto případě energetickým zákonem.

S ohledem na uvedené lze konstatovat, že oba obvinění porušili § 68 odst. 3 energetického zákona, čímž došlo k formálnímu naplnění skutkové podstaty přestupku podle ust. § 91a odst. 1 písm. o) energetického zákona.

V souvislosti s naplněním formálních znaků přestupku se Úřad musel zabývat rovněž naplněním tzv. materiální stránky přestupku, jeho škodlivosti pro společnost, jak vyplývá ze závěrů dostupné judikatury Nejvyššího správního soudu (např. rozsudek Nejvyššího správního soudu sp. zn. 8 As 17/2007-135, ze dne 31. května 2007), respektive z § 5 zákona o odpovědnosti za přestupky. Správní orgán má za to, že jednání obviněných naplnilo rovněž znaky materiální stránky přestupku, neboť v jejich jednání lze shledat společenskou škodlivost, spočívající v porušení zájmu společnosti na bezpečném a spolehlivém provozu plynárenské soustavy, neboť jednáním obou obviněných došlo k poškození plynárenského zařízení s výše uvedenými následky.

Správní orgán se také zabýval otázkou možných liberačních důvodů, tedy důvodů zbavujících obviněného odpovědnosti za spáchaní přestupku ve smyslu ust. § 91d odst. 1 energetického zákona. Dospěl k závěru, že žádný z obviněných s ohledem na výše uvedené nevynaložil veškeré úsilí, které bylo možno požadovat, aby porušení povinnosti zabránil.

Lze tak uzavřít, že obvinění jsou odpovědní za spáchaní přestupku podle § 91a odst. 1, písm. o) energetického zákona.

Za přešupek podle ust. § 91a odst. 1 písm. o) energetického zákona lze uložít podle ust. § 91a odst. 7 energetického zákona ve znění pozdějších předpisů pokutu až do výše 15 000 000 Kč.

Při stanovení konkrétní výměry pokuty správni orgán přihlédl ke všem skutečnostem zjištěným ve správni řízení. Přihlédl ve smyslu ust. § 37, § 38 a § 39 a násl. zákona o odpovědnosti za přešupky k povaze a závažnosti přešupku, okolnostem jeho spáchání, následkům, přitěžujícím a polehčujícím okolnostem a též k osobě pachatele.

Obvinění, kteří jsou podnikajícími fyzickými osobami, jejichž předmětem podnikání je provádění geologických průzkumných prací, si měli být velmi dobře vědomi toho, že v ochranném pásmu plynárenského zařízení je nutno zemni práce provádět s maximální opatrností a předcházet vzniku případných škod, což nezajistili. Přitěžující okolností je únik 282 m³ plynu do ovzduší po dobu 300 minut a zejména skutečnost, že strojně vrtané sondy prováděli bez povolení.

Závažnost spáchaného jednání je nepochybně vyšší u obviněného [REDAKCE] jako objednatele prací, který nesplnil svou povinnost oznámit účel, rozsah a očekávanou dobu prováděných geologických prací obci, neuzavřel písemnou dohodu o provádění těchto prací s vlastníkem pozemku, nepožádal o vyjádření k existenci plynárenského zařízení ani o vytyčení polohy plynovodu v terénu a průběh vrtných prací osobně řídil. Obviněný [REDAKCE] jako zhotovitel prací konal na pokyn objednatele, aniž by měl existenci a trasu vedení plynovodu vytyčenu, přičemž mu bylo zřejmé, že svou činnost provádí v blízkosti plynárenského zařízení a může jej při své činnosti poškodit. Jednání na pokyn objednatele hodnotí správni orgán jako jednání méně závažné.

Snahu o řešení opravy poškozeného plynárenského zařízení a úhradu způsobené škody provozovateli distribuční soustavy obviněným [REDAKCE] lze hodnotit jako okolnost polehčující, stejně tak i to, že nedošlo k přerušení dodávky plynu koncovým zákazníkům.

Při stanovení výše uložené pokuty je nutno také zohledňovat opakovanost porušování zákona, ať už z pohledu neustálého porušování totožných ustanovení a právních předpisů, nebo celkové nedisciplinovanosti při jejich dodržování. Obvinění nejsou evidováni v rámci žádného jiného správni řízení za porušení zákona ve věcné působnosti Úřadu, což správni orgán vyhodnotil jako výrazně polehčující okolnost.

Správni orgán k výši uděleným pokutám uvádí, že se jedná o pokuty, které činí méně než 1 % z maximální zákonné výše pokuty. Stanovené výše pokuty jsou zcela přiměřené míře a významu chráněného společenského zájmu upraveného energetickým zákonem. Rozdíl ve výši pokuty u obou obviněných je zohledněním míry závažnosti jimi spáchaného jednání. Závažnějšího jednání se dopustil obviněný [REDAKCE]. Tato skutečnost se odrazila ve výši uložené pokuty oproti pokutě, která byla uložena obviněnému [REDAKCE]. Pokuty však byly zároveň stanoveny v takové výši, aby byly způsobivé vyvolat zásah do majetkových poměrů obviněných. Právě proto správni orgán uložil obviněným pokuty ve výši uvedené ve výroku III. a IV. tohoto příkazu, neboť takto stanovené pokuty považuje za odstrašující, a uložení správni trest tak může plnit jak represivní, tak preventivní funkci.

Při stanovení výše pokut správni orgán s odkazem na usnesení Nejvyššího správni soudu ze dne 20. dubna 2010, č. j. 1 As 9/2008-133 přihlížel k osobním a majetkovým

poměrům obviněných, aby nebyly pro ně likvidační. V souladu s judikaturou správních soudů (např. rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j. 4 As 236/2014 - 85 ze dne 17. dubna 2015) správní orgán konstatuje, že uložené pokuty s ohledem na jejich výši a s ohledem na vlastnictví bytové jednotky obviněným [REDAKCE] a domu obviněným [REDAKCE], jak vyplývá z listu vlastnictví, nelze považovat za likvidační. Správní orgán dále poznamenává, že pokuty byly uloženy v souladu s § 2 odst. 4 správního řádu, tedy ve výši odpovídající rozhodovací praxi Úřadu v obdobných nebo shodných případech.

Poučení

Proti tomuto příkazu lze podle ust. § 150 odst. 3 správního řádu podat odpor ve lhůtě 8 dnů od jeho doručení, a to jeho podáním Energetickému regulačnímu úřadu. Lhůta pro podání odporu se počítá ode dne následujícího po doručení příkazu, nejpozději však po uplynutí desátého dne ode dne, kdy byl nedoručený a uložený příkaz připraven k vyzvednutí.

Mgr. Jaroslav Hausknecht, v. r.
oprávněná úřední osoba
oddělení sankčních řízení Praha